

Robertsfors kommun

Granskning av årsredovisning 2020

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	3
2.3. Genomförande	3
3. Granskningsresultat	5
3.1. Förvaltningsberättelse	5
3.2. Räkenskaper	9

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Robertsfors kommun granskat årsredovisningen för 2020. Uppdraget utgör en obligatorisk del av den årliga granskningen.

Syftet med granskningen är att bedöma om årsredovisningen är upprättad enligt lag och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Vår sammanfattande bedömning är:

- ▶ Att årsredovisningen är upprättad enligt gällande regelverk
- ▶ Att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av verksamhetens ekonomiska resultat, budgetutfall, finansiering och ekonomiska ställning.
- ▶ Att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.
- ▶ Att utfallen i årsredovisningen delvis är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv. Vi kan dock inte på ett revisionellt vis bedöma om utfallen är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

Årets resultat, 23,9 mnkr är 15,4 mnkr högre än budget, 24,5 mnkr högre än föregående år och innebär att kommunen efterlever balanskravet.

Viktigare iakttagelser som gjorts under granskningen är:

- ▶ Det saknas måltal för god ekonomisk hushållning för Robertsfors som kommunkoncern.
- ▶ Upplysningar om Mål och utfall som ger uttryck för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv, och som är reviderbara saknas i årsredovisningen.
- ▶ Samtliga kommunens leasingavtal har klassificerats som operationella leasingavtal vilket bedöms osannolikt.
- ▶ Kommunens skuld avseende upplupen löneskatt är för högt upptagen (ca 2,5 Mkr). Felet härrör från tidigare år vilket gör att kostnaden för löneskatt är korrekt i resultaträkningen för både 2020 och 2019.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi:

- ▶ Att kommunstyrelsen tar initiativ till att utveckla fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning, bl. a. genom att sätta mål för kommunkoncernen.
- ▶ Att en komplett genomgång görs av samtliga leasingavtal som potentiellt skulle kunna innehålla finansiella leasar för att säkerställa att dessa återspeglas på ett korrekt sätt i räkenskaperna.
- ▶ Att en korrekt redovisad skuld för löneskatt säkerställs och att eventuell justering sker via eget kapital under 2021.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I Lag om kommunal redovisning (LKBR) regleras externredovisningen för kommuner och regioner. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Revisionsobjekt är kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12 kap. 2 §) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsboks slutet, vilket sker inom ramen för revisionsberättelsen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Är årsredovisningen upprättad enligt gällande regelverk (LKBR och RKR)?
- ▶ Ger årsredovisningen en rättvisande bild av verksamhetens ekonomiska resultat, budgetutfall, finansiering och ekonomiska ställning?
- ▶ Är förvaltningsberättelsen förenlig med årsredovisningens övriga delar?
- ▶ Efterlever kommunen kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är utfallen helt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv?
- ▶ Är utfallen helt förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv?

Granskningen innebär en bedömning av om årsredovisningens innehåll motsvarar normgivning och att de redovisade utfallen är förenliga med kommunallagen och kommunens egna styrdokument. Kriterierna bedömningarna hämta från:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Lagom om kommunal bokföring och redovisning
- ▶ Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- ▶ Riktlinjer för god ekonomisk hushållning
- ▶ Fullmäktiges budget

2.3. Genomförande

Granskningen omfattar:

- ▶ Förvaltningsberättelsen
- ▶ Resultaträkning
- ▶ Kassaflödesanalys

- ▶ Balansräkning
- ▶ Sammanställd redovisning
- ▶ Drift- och investeringsredovisning
- ▶ Noter

Granskningen har utförts enligt god revisionsstandard för kommuner och regioner, med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing).

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Fel i räkenskaper betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Vår granskning innefattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

3. Granskningsresultat

3.1. Förvaltningsberättelse

I och med införandet av LKBR och RKR R15 Förvaltningsberättelse, ska det tydligt framgå vilket sammanhållet avsnitt av årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelse. Förvaltningsberättelsen ska presenteras före men i omedelbar anslutning till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys och ha följande huvudrubriker och avsnitt:

- ▶ Översikt över verksamhetens utveckling
- ▶ Den kommunala koncernen
- ▶ Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- ▶ Händelser av väsentlig betydelse
- ▶ Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- ▶ God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- ▶ Balanskravsresultat
- ▶ Väsentliga personalförhållanden
- ▶ Förväntad utveckling

Under varje huvudrubrik ska de upplysningar som anges lämnas. Om inte annat sägs ska upplysningarna avse både kommunen och koncernen.

En hänvisning i förvaltningsberättelsen till annan del i årsredovisningen där upplysningen finns är inte tillräckligt för att den ska anses vara lämnade i förvaltningsberättelse.

lakttagelser: Kommunens förvaltningsberättelse är anpassad till den nya rekommendationen. Den har de huvudrubriker och de avsnitt som krävs enligt normgivaren. Det framgår tydligt av årsredovisningen vilket avsnitt av årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelse. Övrig information som inte omfattas av formella krav har lagts på annan plats i årsredovisningen.

Vi noterar också att huvuddelen av informationen som lämnas avser både kommunen och koncernen.

3.1.1. Utveckling av verksamheten

Utvecklingen i koncernen och kommunen ska redovisas genom att aktuellt år jämförs med tidigare år. Väsentliga förändringar ska kommenteras. Redovisningen sker lämpligast i tabell med kommentarer.

Kommentarer: Kommunen använder den tabell som föreslås i RKR R15 med undantag för att det saknas uppgifter om koncernens investeringar och självfinansieringsgrad i både kommunens och koncernen. Stora förändringar och trendbrott i Verksamheten intäkter och kostnader borde ha kommenterats.

Avsnittet bedöms i allt väsentligt uppfylla kraven i RKR R 15.

3.1.2. Den kommunala koncernen

Avsnittet ska innehålla en översiktlig beskrivning av de enheter som ingår i den kommunala koncernen. Beskrivningen ska även omfatta privata utförare som inte är koncernföretag om

de är av väsentlig betydelse. Redovisningen sker lämpligas med stöd av ett organisations-schema.

Kommentarer: Redovisning av kommunkoncernens enheter sker med ett organisations-schema. Förändringar under året kommenteras. Avsnittet bedöms uppfylla kraven i RKR R 15.

3.1.3. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Avsnittet ska redogöra för sådana förhållanden som inte framgår av resultat- och balansräkningen men som är viktiga för bedömning av kommunens och koncernens resultat eller ekonomiska ställning. Ett förhållande är viktigt om det har väsentlig påverkan på koncernen eller kommunen. Särskilda upplysningar ska lämnas om finansiella risker, hur de hanterats och upplysningar om de totala pensionsförpliktelserna för kommunen och koncernen. Avsnittet ska också innehålla en särskild redovisning av pensionsförpliktelser och pensionsmedel samt en uppföljning av fullmäktiges riktlinjer för förvaltningen av pensionsmedel.

Exempel på vad som kan vara viktiga förhållanden som anges i RKR R15 är:

- ▶ Förändringar i verksamheten
- ▶ Internationella skeenden
- ▶ Politiska beslut
- ▶ Utveckling på arbetsmarknaden
- ▶ Demografiska förändringar
- ▶ Faktorer som leder till behovsförändringar avseende kommunal service
- ▶ Klimatförändringar
- ▶ Marknadsförändringar

Kommentarer: I avsnittet lämnas information om:

- ▶ Konjunktur
- ▶ Pandemin
- ▶ Befolkning och demografi
- ▶ Arbetsmarknad
- ▶ Bostadsmarknad
- ▶ Förändringar i verksamheten: Utbildning, vård och omsorg.
- ▶ Finansiella riskers hantering
- ▶ Pensionsförpliktelser

Kommentarer: Den information som lämnas avser både kommunkoncernen och kommunen. Avsnittet kan utvecklas genom att dess påverkan på koncernen/kommunen görs tydligare. Avsnittet bedöms uppfylla kraven i RKR R 15.

3.1.4. Händelser av väsentlig betydelse

Avsnittet ska redogöra för väsentliga händelser som inträffat under året eller efter dess slut och deras påverkan på de finansiella rapporterna. Exempel på händelser kan vara:

- ▶ Köp, försäljning, etablering och nedläggning av verksamhet
- ▶ Omstruktureringar
- ▶ Ingångna avtal med väsentlig påverkan
- ▶ Större investeringar
- ▶ Betydande rättstvister

Kommentarer: Avsnittet redogör för händelser i koncernen och kommunen. Avsnittet kan utvecklas genom att händelsernas effekter anges (eller att de lyfts ur förvaltningsberättelsen om de inte påverkar de finansiella rapporterna).

Avsnittet bedöms delvis uppfylla kraven i RKR R 15.

3.1.5. Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Avsnittet ska lämna upplysningar om väsentliga aspekter avseende styrning, uppföljning och intern kontroll i koncernen och kommunen.

Kommentarer: Avsnittet lämnar information om kommunens styrande dokument, modell för styrning och uppföljning samt mål och riktlinjer.

Avsnittet bedöms uppfylla kraven i RKR R 15.

3.1.6. God ekonomisk hushållning

Upplysningarna ska omfatta en avstämning av de mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning som formulerats för koncernen och kommunen. Kommunens och koncernens ekonomiska ställning ska utvärderas.

Avsnittet ska också innehålla upplysning om total budgetavvikelse och förklaringar till denna. Den totala budgetavvikelsen ska lämnas för den kommunala koncernen (om den har en budget) och för kommunen.

Kommentarer: Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning och i sin budget ange sådana mål, både i ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Av de finansiella mål som följs upp i årsredovisningen är det bara "2%-målet" som vi återfinner i fullmäktigedokument: Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och Plan & Budgetdokument 2020 – 2022. Vår granskning visar att:

- ▶ Kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning avser kommunen som juridisk person. Mål för Robertsfors som koncern saknas.
- ▶ Även om måltal för koncernens ekonomiska ställning saknas så görs en analys av ekonomin på koncernnivå.
- ▶ Upplysningar om den totala budgetavvikelsen lämnas för kommunens som juridisk person. Annat är inte möjligt därför det saknas en koncernbudget.
- ▶ Kommunen har ett stort antal verksamhetsmål. Oklart är dock vilka av dessa som ger uttryck för ekonomi i verksamheten.

Nedan återges kommunstyrelsens utvärdering av fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv med våra kommentarer:

Fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning	Redovisat utfall i förvaltningsberättelsen	Kommentarer:
Årets resultat ska minst uppgå till 2% av skatteintäkter och generella bidrag	Måluppfyllelse	Kommunens resultat är 3,2% eller 14,7 mnkr högre
Kommunens soliditet ska vara minst 60%	Ej måluppfyllelse	Kommunens soliditet exkl gamla pensioner är 54,4%
Investeringarna motsvarar avskrivningarna	Ej måluppfyllelse	Investeringarna är 15,4 mnkr högre än avskrivningarna
Större investeringar (överstigande avskrivningarna) kan göras om 50% av investeringen avsatts för året innan.	Ej tillämpligt	-
Verksamhetens nettokostnader ska ej öka med mer än 4%, jfr fg år.	Måluppfyllelse	Nettokostnaderna har minskat med 2% eller 8,8 mnkr

Sammantaget bedömer vi att kommunen delvis har god ekonomisk hushållning i sin verksamhet i det finansiella perspektivet. En revisionell bedömning av om kommunens har en god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv kan ej göras.

Avsnittet bedöms uppfylla kraven i RKR R 15 men har förbättringspotential. Det förutsätter att kommunen målsätter sig själv som koncern och utvecklar måltal för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv.

3.1.7. Balanskravet

Beräkning av balanskrasresultatet ska göras enligt följande:

=	Årets resultat enligt resultaträkningen
-	Samtliga realisationsvinster
+	Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet
+	Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet
-/+	Orealiserade vinster och förluster i värdepapper
+/-	Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper
=	Årets resultat efter balanskravsjusteringar
-	Reservering av medel till resultatutjämningsreserv
+	Användning av medel från resultatutjämningsreserv
=	Balanskravsresultat

Uppställning ska ses om en fullständig uppräknings av de poster som ska ingå vid beräkningen av balanskravsresultatet. Det innebär att inga andra poster får ingå i beräkningen av balanskravsresultatet.

Kommentarer: Kommunens följer den föreskrivna uppställningen i sin balanskravsutredning. Vidare noterar vi att kommunen efterlever kommunallagens krav på ekonomi i balans.

3.1.8. Väsentliga personalförhållanden

Kommunens ska lämna uppgifter om sjuktal för kommunens personal. Exempel på övriga personalförhållanden som är väsentliga och som kan lämnas är:

- ▶ Medelantalet anställda
- ▶ Ålders- och könsfördelning
- ▶ Genomsnittlig utbildningsnivå

- ▶ Arbete med personalförsörjning
- ▶ Kompetensutveckling
- ▶ Personalkostnader

Kommentarer: Avsnittet innehåller dels en redovisning av sjuktal, dels en redovisning av olika personalnyckeltal. Redovisning av sjuktagen ska lämna uppgift om långtidsfrånvaro, vilket saknas.

Övriga nyckeltal avser bl. a. ålder, anställningsform och sysselsättningsgrad. Genomgående används begreppet "antal anställda" och "tillsvidareanställda". Till kommande år bör flertalet personalnyckeltal bygga på begreppet "medelantalet anställda" beräknat på normal årsarbetstid i stället för antalet anställda eller liknande.

Avsnittet bedöms delvis uppfylla kraven i RKR R 15.

3.1.9. Förväntad utveckling

Upplysningarna ska avse dels vad som faktiskt är känt om framtiden, dels de förväntningar som finns och som är baserade på konkreta, kända förhållanden som berör den kommunala koncernen och kommunen direkt eller indirekt. De risker och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dessa förhållanden ska i detta sammanhang kommenteras.

Kommentarer: Avsnittet domineras av osäkerheter som följer av konjunkturen, pandemin och investeringsbehovet. Vidare lämnas uppgifter om kommunens budget de kommande åren. Avsnittet bör utvecklas så att det med underrubriker eller på annat sätt skiljer på vad som redan är känt om framtiden, vad som är förväntningar och vad som är osäkerheter.

Avsnittet bedöms uppfylla kraven i RKR R 15 men har förbättringspotential.

3.2. Räkenskaper

3.2.1. Årets resultatutfall

Följande iakttagelser har vi gjort i samband med vår granskning av årets resultatutfall:

- ▶ Årets resultat, 23,9 mkr är 13,2 mnkr bättre än prognosen per augusti. Prognosavvikelsen är i huvudsak hänförlig till Verksamhetens intäkter vars utfall blev 12,2 mnkr bättre än väntat.
- ▶ Årets resultat är 15,4 mnkr högre än budget. Budgetavvikelsen förklaras av att Generella statsbidrag ökats med 20,1 mnkr bl. a. för att motverka de minskade skatteintäkterna till följd av coronapandemin -10,0 mnkr. Verksamheterna har också tillsammans ett positivt budgetutfall på 3,9 mnkr.
- ▶ Årets resultatet i förhållande till föregående års utfall är 24,5 mnkr högre. Största avvikelsen avser Generella statsbidrag, 17,4 mnkr. Verksamheterna har också tillsammans ett bättre utfall jämfört med föregående år med 8,8 mnkr.

RESULTATRÄKNING, mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Utfall	Avvikelser:		
	2020	augusti	2020	2019	Prognos	Budget	2019
Verksamhetens intäkter	113,2	101,0	72,8	107,4	12,2	40,4	5,8
Verksamhetens kostnader	-531,3	-532,3	-495,1	-535,5	1,0	-36,2	4,3
Avskrivningar	-18,9	-19,1	-18,5	-17,6	0,3	-0,4	-1,2
Verksamhetens nettokostnader	-436,9	-450,4	-440,8	-445,8	13,5	3,9	8,8
Skatteintäkter	310,1	312,6	320,1	311,6	-2,5	-10,0	-1,5
Generella statsbidrag och utjämning	150,8	148,6	130,7	133,4	2,2	20,1	17,4
Verksamhetens resultat	23,9	10,8	10,0	-0,8	13,1	13,9	24,7
Finansiella intäkter	0,2	0,2	0,1	0,3	0,0	0,1	-0,1
Finansiella kostnader	-0,2	-0,3	-1,6	-0,1	0,1	1,4	-0,1
Resultat efter finansiella poster	23,9	10,7	8,5	-0,6	13,2	15,4	24,5
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	23,9	10,7	8,5	-0,6	13,2	15,4	24,5

3.2.2. Resultaträkning och balansräkning

Vi bedömer att resultat- och balansräkningarna för kommunen i allt väsentligt är upprättade i enlighet med LKBR, RKR:s rekommendationer och god redovisningssed.

Kommentar: Vi har dock noterat att samtliga kommunens leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal vilket bedöms osannolikt. Vi uppmanar därför att en komplett genomgång görs av samtliga leasingavtal som potentiellt skulle kunna innehålla finansiella leasingar för att säkerställa att dessa återspeglas på ett korrekt sätt i räkenskaper.

Vidare bedömer vi att kommunens skuld avseende upplupen löneskatt är för högt upptagen (ca 2,5 Mkr). Felet härrör från tidigare år vilket gör att kostnaden för löneskatt är korrekt i resultaträkningen för både 2020 och 2019. Vi rekommenderar att utredning sker för att säkerställa korrekt skuld och att eventuell justering sker via eget kapital under 2021.

Ingen av ovanstående noteringar bedöms ha väsentlig betydelse för kommunens räkenskaper.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar samtliga in- och utbetalningar från den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten.

3.2.4. Sammanställda räkenskaper

Vi bedömer att de sammanställda räkenskaperna i allt väsentligt är upprättade i enlighet med LKBR och RKR R15. Den sammanställda resultat- och balansräkningen, kassaflödesanalysen och noter har ställts upp jämte kommunens och motsvarande jämförelse finns för det närmast föregående räkenskapsåret.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentlig lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar i noter.

Kommentar: I allt väsentligt lämnas tillräckliga notupplysningar i enlighet med regelverket. Dock noteras några mindre fel i numreringen som bör justeras inför fullmäktiges behandling.

3.2.6. Drift- och investeringsredovisning

Vi bedömer att driftredovisningen redovisar hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts av fullmäktige för den löpande verksamheten.

Vi bedömer att investeringsredovisningen ger en samlad bild av investeringsredovisningen och att den redovisar hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts av fullmäktige.

Skellefteå den 16 april 2022

PerÅke Brunström
Certifierad kommunal revisor

Joakim Åström
Auktoriserad revisor